

YLI SATA VUOTTA BETONIRAKENTAMISEN KOKEMUSTA

Sirkka Saarinen, toimittaja

Petri Janhusella, Kari Laukkasella ja Kauko Linnalla on yhteensä yli sadan vuoden työura betonin parissa. Jokainen on myös tullut tunnetuksi betoni- ja koko rakennusalan vaikuttajana. Oman työnsä ohella he ovat olleet aktiivisia toimijoita myös betonijärjestöissä. Miehet tunnetaan aktiivisina keskustelunherättäjinä, jotka ovat olleet betonin puolesta valmiita laittamaan myös itsensä likoon.

Diplomi-insinööriolmikko tuli kuluneen kevään aikana uuden vaiheen eteen: he ovat kaikki tuoreita eläkeläisiä. Paikallavalumies Kauko Linna siirtyi eläkepäiville vuodenvaihteessa Lohja Rudus Oy Ab:n kehitysjohtajan, elementtimiehet Petri Janhunen helmikuun alussa Consolis Oy Ab:n ympäristöjohtajan ja Kari Laukkanen huhtikuun alussa Parma Oy:n varatoimitusjohtajan postilta.

Betoni-lehti sai toukokuun alkupäivinä houkutelua kolmikon yhteiselle aamukahville Betonikeskukseen. Päätoimittaja *Maritta Koiviston* johdattalema leppoisa keskustelu polveili betonin mielikuvista rakentamisketjun osapuolien yhteistyöhön, kansainvälisten yhteyksien tarpeellisuudesta betonin tekniikkiin innovaatioihin.

Kolmikolla on vankkaa osaamista, jota he ovat valmiita antamaan eväiksi myös tulevaisuuden betonirakentajille. Mitään *besserwissereitä* he eivät kuitenkaan halua olla, ehkäpä juuri vankan työuran tuoman kokemuksensa ansiosta. Petri Janhunen toteaaakin lakonisesti, että jokaisen sukupolven on loppujen lopuksi havaittava ja reagoitava työelämän haasteisiin itse. "Valmiita vastauksia ei ole."

MIELIKUVA BETONISTA RISTIRIITAINEN

Se, että suuren yleisön mielikuva betonista pulpahtaa keskustelun käännteissä esiin monta kertaa, on samalla osoitus siitä, että juuri mielikuvan osalta betonilla on edelleen paljon parannettavaa. Petri Janhunen kiteyttää betonimielikuvan kaksinaisuuden toisaalta kielteisessä merkityksessä käytettyyn betonilähiöön, toisaalta myönteiseen yleistermiin betonista lujana ja vakaana, puolustus on betonia -tyyliseen ilmaisuun.

Betoni on osin aiheesta, mutta osin myös aiheesta saanut kantaakseen lähiöihin liitetyn ankeuden. Kari Laukkanen toteaa, että visuaalisessa mielessä kuva harmaasta betonilähiöstä on ollut usein varsin oikea. Toisaalta hän korostaa, että ankeiksi moitittujen elementtilähiörakennusten betonirungot ja

asuntopohjat ovat täyttäneet hyvin niille asetetut odotukset. "Jollei betonirunko olisi niin hyvä kuin se on, ei lähiöalojen ulkoista ilmettä kannattaisi nyt saneerata. Nythän on jo hyviä esimerkkejä tavasti saneeratuista ja asukkaiden suosimista lähiöalueista Jakomäkeä ja Kontulaa myöten", hän korostaa.

Kauko Linna huomauttaa, että 1960- ja 70-luvun lähiörakennukset olivat aikansa lapsia, jotka mahdollistivat huippuvuonna peräti 73000 uuden asunnon valmistumisen. "Ne olivat silloin ratkaisu yhteiskunnalliseen ongelmaan. Tästä tekniikasta olisi vain pitänyt päästä nopeammin eteenpäin yhteiskunnan kehittyessä – ei olisi pitänyt jäädä tuleen makaamaan!" Hän myös arvioi, että ammattilaisten ja suunnittelijakunnan käsitys betonista ei ole ollenkaan niin huono kuin suuren yleisön. "Itsekin olen vasta työurani viimeisinä vuosina oikein todella käsittänyt, kuka betoniteollisuudenkin asiakas loppujen lopuksi on. Hän on se asukas ja loppukäyttäjä, hänen mielipiteensä on se tärkein. Asiakas ei ole vain se meidän tuotetta ostava yritys, pitkällä aikajänteellä tärkeämmässä roolissa ovat samassa ketjussa toimivat asiakkaan asiakkaat jne., heidän ongelmiaan meidän tulisi yhdessä ratkoa", Kauko filosofoi.

Kari Laukkanen ei allekirjoita syytöksiä asukkaiden unohtamisesta. "Teollinen rakentaminen paransi tuntuvasti asumisen tasoa, kun se toi jokaisen ulottuville uuden talotekniikan märkätiloineen ja kalustettuine keittiöineen. Kyllä se oli asukkaille tärkeintä eikä vanhoilla menetelmillä – puurakentamisesta nyt puhumattakaan – olisi vuosikymmeniin päästy sellaiseen tuottavuuteen, että resurssit olisivat laajasti tähän kaikkeen riittäneet", hän arvioi.

Petri Janhunen puolestaan huomauttaa, että betonin piikkiin on surutta laitettu paljon muutakin kuin betonista johtuvaa korjaamista: "Julkisivukorjauksissahan tehdään paljon muutakin, erityisesti energiataloutta parantavia korjauksia. Myös toimivuutta ja viihtyisyyttä parannetaan mm. parvekkeita lisäämällä tai suurentamalla ja lasittamalla." Betonilähiön korjaamisen sijasta pitäisikin puhua lähiöiden korjaamisesta", miehet toteavat.

Maritta Koivisto

1

MIELIKUVIIN VAIKUTETAAN VAIN AIDOSTI TEKEMÄLLÄ

Heidän mielestään on jälkiviisautta sanoa, että lähiöalat rakennettiin lyhyeksi ajaksi tai tarkoituksella huonoa laatua. "Myös 1970-luvun rakennusten uskottiin kestävän pitkään. Toisaalta, kun 1960-luvun henki oli ollut se, että vanhat rakennukset puretaan, se on voinut heijastua ajattelutapaan", Petri Janhunen arvioi syitä, miksi alkuvuosien elementtitalojen elinkaari on voinut jäädä odotettua lyhyemmäksi. Samaan hengenvetoon hän korostaa, että monet betonielementtirakennukset, hyvänä esimerkkinä 1950-luvulla rakennettu Helsingin Yliopiston Porthania, ovat kestäneet aikaa hyvin ja ovat osoittautuneet myös muuntojoustaviksi. Samoin monia vanhoja paikallavalettuja rakennuksia korjattaessa on havaittu betonirakenteiden olevan erinomaisessa kunnossa.

Kari Laukkanen korostaa, että suuren yleisön mielipiteisiin vaikuttaminen ei voi jatkossakaan tapahtua kuin aidon tekemisen kautta: "Tekojen kautta mielikuva syntyy ja muuttuu. Teollisuus on kasvanut narulla työntäjästä vuorovaikuttajan rooliin. Jo 1980-luvulla alettiin yhdessä arkkitehtien kanssa hakea sellaista visuaalista ilmaisua, josta voi 10-15 vuoden aikana toivoa syntyvän uudenlaisia mielikuvia."

Mielikuvien vaikuttamista kuvaa hänen mukaansa hyvin se, millainen haaste on tuoda ympäristökeskusteluun uusia totuuksia. "Otetaan esimerkiksi hiilidioksidipäästöt. Betonin massiivisuudella saatava säästö energiankäytössä elinkaaren aikana vähentää päästöjä moninkertaisesti verrattuna niihin,

joita syntyy materiaalien valmistuksessa. Tällaisenkin kokonaisuuden ymmärtäminen ja omaksuminen taitaa viedä vuosia."

VAHVOJA YRITYKSIÄ JA NÄKYVYYTTÄ TARVITAAN

Betonin mielikuvaan liittyy vahvasti myös se, kuinka houkutteleva betoniala on uusille sukupolville, kun he miettivät koulutus- ja työuraansa. Kari Laukkanen kertoo viimeisinä työkuukausina pohtineensa muun muassa sitä, miten alalle saadaan lahjakkaita nuoria, aikaansa seuraavia ihmisiä. "Vanhoilla aatteilla, vanhoilla käsitteillä, vanhoilla termeillä siinä ei onnistuta."

Hän haluaisi välittää viestin siitä, että betoniteollisuudessa on tarjolla työpaikkoja ihmisille, jotka ovat opiskelleet monipuolisesti. Vahvan teknisen peruskoulutuksen rinnalla tarvitaan myös kaupallista osaamista ja viestintätaitoja.

Osasy siihen, että betoniteollisuuden imu on tällä hetkellä heikohko, on miesten mukaan se, ettei ala ole niin laajasti esillä kuin se oli vielä 1990-luvulle tultaessa. Lama iski betoniin ehkä voimallisimmin koko rakentamisketjussa. "Sementtifermon pilkkoutuminen ja teollisuutta harjoittavien rakennusliikkeiden katoaminen vaikutti Suomen betoniteollisuuden karttaan mullistavasti. Organisaatiot keskittyivät ja toisaalta ulkomainen omistajuus on seilannut siihen tahtiin, että alaa läheltäkään seuraava ei ole pysynyt muutoksissa mukana. – Saati sitten suuri yleisö tai alasta kiinnostunut opiskelijapolvikaan.

Miesten mukaan tämä on haaste yritysten vies-

1

Kauko Linna (vas.), Petri Janhunen ja Kari Laukkanen ovat syntyneet vuoden välein 1941-1943. Diplomi-insinööreiksi he valmistuivat ja siirtyivät työelämään 1960-1970-luvun vaihteen tienoilla.

Kauko aloitti Insinööritoimisto A-Betoni Oy:ssä silta-suunnittelijana 1969, Petrin työura alkoi 1967 yrittäjänä veljensä Henrin kanssa perustetussa Insinööritoimisto Esijännitystekniikka Ky:ssä ja Karin 1969 Rajaville Oy:ssä tuotantotehtävissä.

Yli sadan vuoden kokemuksen turvin he siirtyivät kulu-neena keväällä eläkkeelle: Kauko vuodenvaihteessa Lohja Rudus Oy Ab:n kehitysjohtajan, Petri helmikuun alussa Consolis Oy Ab:n ympäristöjohtajan ja Kari huhtikuun alussa Parma Oy:n varatoimitusjohtajan postilta.

Maritta Koivisto

2

2

Betonikeskuksen pitäisi olla paikka, johon kuka tahansa, mitä tahansa betonista tietoa haluava voisi ottaa yhteyttä. Jollei tietoa löydy Betonikeskuksesta, siellä tiedetään, mistä tieto löytyy. Juuri Betonikeskus on se, jonka pitää vastata niin suunnittelijoiden, virkamiesten, median kuin poliitikkojenkin kysymyksiin. "Vastauksien olisi hyvä tulla jo ennen kuin kysytään", tarkentavat *Kauko Linna, Petri Janhunen ja Kari Laukkanen*.

tinnälle – sekä Betonikeskukselle, joka yhdistää teollisuutta ja muita betonin parissa toimivia.

1990-LUVUN MURROS TOI PALJON HYVÄÄKIN

Kari Laukkanen muistuttaa kuitenkin, että 90-luvun murros aikaansai kaikessa dramaattisuudessaan myös paljon hyvää: "Kansainvälistymisen pyörteisissä uudet rakenteet ja kustannustehokkuuden hakeminen pelasti suomalaisen teollisuuden ja tuoreutti toimintatapoja". Hyvänä esimerkkinä business -logiikan syrjäyttäessä aatteet hän pitää Kestävä Kivitalo -paikallarakentamisen yhteistyötä, jota Kauko veti 10 vuotta. Valmisorakentamisessa syntyivät vastaavasti partnering -sopimukset.

"Toki edelleen eletään murrosvaiheessa sikäli, että osin vieläkin haikaillaan vanhojen rakenteiden perään. Ne olivat kuitenkin aika jähmettyneet: Rooit olivat muotoutuneet tiukoiksi: Esimerkiksi monet urakoitsijat näkivät teollisuuden hyvin itseriittoisena. SBK teki omat toimitusehtonsa, urakoitsijat omansa, ei ollut juurikaan tietoa verkottuneesta, prosessimaisesta toimintatavasta. Siitä kärsi laatu ja riskit olivat suuret", hän toteaa.

"Omistus- ja toimintarakenteiden hajoaminen oli myönteistä sikäli, että aito kustannustehokkuus ja sujuvuus ketjussa saivat tilaa järjestövetoisesti vedettyjen asemien vahvistamisen sijasta", Kari Laukkanen summaa.

Hänen mukaansa vieläkin ei silti ole päästy kovin pitkälle uusissa toimintatavoissa. Konseptiajattelu, massaräättelöinti ja modulaarisuus kaipaavat toimivaa, yritys- ja asiakaskohtaista sisältöä. Tuoteosakaupan käsitteen ovat kokeilijat ja yksisilmäiset kriitikot onnistuneet jo tahrimaan. "Tässä on teollisuudelle varmasti niitä isoja haasteita, joihin vastaajiksi meitä nuoremmat – ja toivottavasti myös vireämmät – joutuvat. Uusiutumiskykyä siis tarvitaan."

Kauko Linnan mukaan yksi iso jarru pitkäjänteiseen toimintaan alan yritysten kanssa on se, että yrityksissä tuloksia arvioidaan neljännesvuosituloksen tai enintään vuoden tuloksen mukaan. "Kiire, aikataulu ja kustannukset leimaavat nykytöitä. Oikeampi aikajänne rakentamisen kehittämisen kannalta olisi vähintään kymmenen vuotta. Ei rakennusala tee kännyköitä eikä trendituotteita – se rakentaa yhteiskuntaa useille sukupolville eteenpäin. Päätäjät voisivat kiireensä lomassa pistäytyä vaikkapa Pantheonissa Roomassa miettimässä tekemisiään!"

VERKOSTOITUMINEN ELINTÄRKEÄÄ

Petri Janhunen korostaa, että ajassa kiinni pysyminen ja mahdollisesti edelläkävijänäkin oleminen edellyttää kykyä verkostoitua. "Itse en ole enää pitkään aikaan ollut markkinoinnissa, mutta takavuosilta pidän yhtenä parhaana kontaktipinnan luomisen mallina SBK:n aikoinaan käynnistämää arkkitehtuurimatkapaperinnettä, joka tietääkseni edelleen toimii hyvin."

Eryityisesti hän korostaa sitä, että matkoilla oli mukana sekä arkkitehteja että teollisuuden edustajia. "Teollisuudesta nimenomaan toimitusjohtajataso, jolloin viestit menivät suoraan oikeaan osoitteeseen. Näillä matkoilla syntyi aitoa keskustelua ja oittiin myös väärinkäsityksiä puolin ja toisin", hän muistelee ja saa Kari Laukkanen nykytteleämään päätään.

Kari Laukkanen korostaa vuoropuhelua ja yhteistyötä arkkitehtien kanssa. Kun Oulun yliopistossa opiskellut Laukkanen kertoo, että pienessä yliopistossa syntyi jo opiskeluaikana keskusteluyhteys arkkitehti- ja rakennusosaston välillä esimerkiksi yhteisillä kursseilla, TKK:ssa opiskelleet Linna ja Janhunen pyörittävät päätään. "TKK:ssa osastot elivät aivan eri maailmoissa. Arkkitehti- ja insinööriopiskelijoiden välillä oli henkinen muuri", Linna muistelee.

Petri Janhunen kertoo aikanaan tehneensä killan puolesta osastonjohtajalle ehdotuksen, että yhteistyötä osastojen välillä pitäisi lisätä. Kovin pitkälle ei koulutusyhteistyössä osastojen välillä ole ilmeisesti päästy vieläkin, sillä muutama vuosi sitten TKK:sta arkkitehtiosastolta valmistunut Maritta Koivisto kertoo hänkin tehneensä samankaltaisen ehdotuksen. "Toki onnistumisiakin on ollut, esimerkiksi betonistudio. Valitettavasti senkään jatkosta ei ole kuitenkaan pystytty sopimaan."

"Ilmeisesti myös korkeakoulumaailmassa lukkiutumisista purkamaan tarvitaan uusi sukupolvi", Petri Janhunen toteaa. Yhtenä koulutuksen ongelmana hän pitää myös sitä, että siinä spesialisoidutaan liikaa. "Sama ongelma näkyy usein myös työelämässä. Aikanaan pienissä yrityksissä jokainen tunsikin kaikki hommat."

KANSAINVÄLISYYTTÄ MONELLA TASOLLA

Betoniteollisuuden kansainvälisyyden osalta on kolmikön mukaan menty osin eteen osin taaksepäin. "Ulkomaalaisomistus on luonnollisesti kansainvälistänyt muutamaa yritystä. Heille, siis myös meille tämän pöydän ääressä istuville, se toi tietysti mitä mainioimmat kansainväliset verkostot. Kääntöpuoli on se, että muu porukka tuntuu jääneen sivuun. Kun vielä 70- ja 80-luvulla kansainvälisissä alan konferensseissa oli kymmeniä suomalaisia, nyt heitä on enää kourallinen. Määrä korreloi suoraan pienentyneeseen toimitusjohtajamäärään", Petri Janhunen valittelee.

Hän itse on toiminut aktiivisesti myös kansainvälisissä betonialan järjestöissä. "Vaikka 70-luvun reissuilla ei välttämättä syntynyt kansainvälisiä verkostoja, matkoilla kuitenkin nähtiin, mitä maailmalla tapahtuu. Tärkeää oli sekin, että reissussa opittiin tuntemaan kotimaiset kilpailijat. Matkoilla oltiin paljon myös perhekunnittain, jolloin syntyi myös syvempiä tuttavuuksia."

Kari Laukkanen mukaan kansainvälistymisen ensimmäinen sukupolvi, uranuurtajajoukko haki maailmalta monia ideoita ja ajatuksia. Niinpä meillä oli varhain käytössä esimerkiksi teräsbetoninen ontelolaatta, mistä todisteena on kuva Rajavillen messuosastosta vuodelta 1961. Reissuilla löytyivät myös betoniasemat ja kunnallisteknisiä tuotteita. 1980-luvulla lähdettiin SBK:n organisoimana porukalla maailmalle: kierrettiin Amerikaa ja Kaukoidat, nähtiin missä maailmalla mennään, erityisesti silmät avautuivat sille, mitä on kunnollinen viimeis-

telylaatu.

Tänä päivänä tiedonkulun suunta on muuttunut: Suomella on usein enemmän annettavaa kuin opittavaa. "Suomalaiset avoimet järjestelmät synnyttivät potentiaalisen kysynnän teollisille prosesseille, sen kautta syntyi osaamista, jota lähdettiin myymään myös maailmalle. Betoni- ja koneiteollisuus lähtivät myymään koneita ulkomaille jo ennen rakennusteollisuutta. Rakennusmateriaaliteollisuus kansainvälistyi yhtä aikaa urakoitsijoiden kanssa, esimerkiksi Lohja ja Partek menivät Saudiin ja Irakiin, Pantekno Saudiin. Vientitoiminta Ruotsiin alkoi puolestaan jo 1960-70 lukujen vaihteessa." Myöhemmin viennillä itään, länteen ja pohjoiseen oli suuri merkitys useille yrityksille.

Kauko Linna kertoo, että ruotsalaisten tultua 1990-luvulla yritykseen mukaan, heidän kanssaan syntyi erittäin hyvää yhteistyötä mm. betoniteknologiassa. "Toiminta oli hyvin avointa. Kun ruotsalaisilla oli ollut kehitystyöresursseja meitä enemmän esimerkiksi säilyvyysasioissa ja itsetiivistyvän betonin osalta, alkuvaiheessa ideat tulivat pitkälle Ruotsista. Samalla nähtiin, että toimintakulttuuri on heillä erilainen, ruotsalaiset kun osaavat kilpailua muullakin kuin hinnalla. Lamasta huolimatta tuotteen laatu säilyi", hän arvioi.

"Suomalaiset ovat kyllä nopeita soveltamaan", hän kiittelee. "Esimerkiksi itsetiivistyvän betonin osalta olemme nyt jo edellä ruotsalaisia", hän arvioi.

TUOTEKEHITYSPANOKSET SOVELTAVAAN TYÖHÖN

Lama verotti ankarasti myös betoniteollisuuden tuotekehitystoimintaan osallistuvien määrää. Esimerkiksi Lohjalla oli vielä 1980-90-luvun vaihteessa tuotekehitykseen osallistuvien diplomi-insinöörien määrä useita kymmeniä. "Tosin silloin kulki jo viitsi siitä, että firmoihin napattiin sisään jokainen kadulla vapaana kulkeva insinööri. Toki organisaatio oli myös pöhötynyt, mutta toisaalta se oli hyvin innovatiivista aikaa."

"Betoniteollisuus oli ennen lamaa kannattavaa, runkotuotanto ontelolaattoineen toi rahaa, jota voitiin satsata kehitystyöhön high tecia ja robotteja myöten. Suomivetoista kehitystyötä höystettiin Euroopasta saaduilla julkisivuideoilla. Oli tahtoa, jolla hyödynnettiin koko 1980-luvun aktiivista kanssikäymistä", Kari Laukkanen summaa.

Tutkimus- ja kehityspanostus on betoniteollisuus-

nessa ollut aina kohtuullisen hyvä ainakin muuhun rakentamisalaa verrattuna. "Yksi nykyhetken ja tulevaisuuden ongelma on kuitenkin se, että kansallisella tasolla intressi on suunnata rahoitusta entistä enemmän EU-rahoitukseen. Siellä vaadittu perspektiivi on niin pitkäjänteinen, että joudutaan herkästi sellaisiin projekteihin, joihin yritysjohto ei ole valmis sitoutumaan", Petri Janhunen arvio ja korostaa, että Suomessa Tekes on jatkossakin tärkeä tekijä ja vahvuus t&k-rahoittajana.

Miehet huomauttavat ettei Suomessa luonnollisesti voida kovin paljon satsata perusteknologian kehittämiseen. Suomen panokset t&k-toimintaan ovat ja kolmikon mukaan pitääkin olla soveltavaa tasoa. "Pitkäaikaiskestävyys, lujuus-, työstettävyys- ja prosessiominaisuudet, palonkestävyys ja ekologisuus omassa materiaaliteknologiassa sekä innovaatiojohtaminen ja lean construction -teema asiakkaiden kanssa yhdessä", he listaavat tärkeitä osa-alueita.

TEKEMISTÄ RIITTÄÄ

Lista betoniteollisuuden tulevista haasteista on varsin monipuolinen. Ja kuten Petri Janhunen juttutuokion aluksi totesi, lopulliset haasteet on jokaisen yritysjohtajan keksittävä itse. Yhdeksi edelleen tärkeäksi kehitysalueena hän nostaa tietotekniikan tehokkaan soveltamisen koko rakentamisen, myös betoniteollisuuden ketjussa.

Kauko Linna toivoo, että betoniteollisuus katsoo jatkossa betonin tekemistä entistä enemmän koko rakentamisen ja kaikkien osapuolien yhteistyön kannalta. Partnership on ehdottomasti tulevaisuuden toimintatapa. "Rakentamisprosessin onnistuminen testataan jatkossakin sillä, ettei ketjussa ole raja-aitoja, vaan se linkittyy ja limittyy juohevasti. Myös laadusta puhutaan silloin koko ketjun, ei yksittäisen tuotteen laatuina. Aikajänne, jolla rakentamista tarkastellaan, on vähintään kymmenen vuotta. Silloin on myös turha puhua eri tekniikoiden aikatauluista tai kustannuksista, vaan tekniikat sinänsä ovat samalla viivalla", hän summaa.

Ympäristöasioiden merkitys korostuu jatkossa entisestään. Kari Laukkasen mukaan betoniteollisuudessa ympäristöhaasteisiin on reagoitu hyvin. "Sen eteen tehdään jo nyt ansiokasta työtä. Vaikka se, mitä teollisuuden omassa prosesseissa tehdään, on pieni osa kokonaisuudesta, se on tärkeää sitou-

tumisen ja kustannusten kannalta", hän korostaa.

Hän kiittää nimeltä mainiten myös Helsingin Yliopiston ja Senaatti-kiinteistöjen yksittäisiä henkilöitä, jotka ajattelevat rakentamista kokonaisuutena, ei vain yhden aatesuunnan intresseistä. "Heidän kanssaan myös betoniteollisuus on päässyt kehittämään muun muassa energiankulutusta pienentäviä innovaatioita."

BETONI-INFO ?

Betonikonkarit eivät tulevaisuuden haasteita ja visioita miettiessään päästä vähällä myöskään Betonikeskusta, Betonitiedon, RT betoniteollisuusjaoston ja Betoniyhdistyksen päämajaa Unioninkatu 14:ssä.

Miehet halusivat nähdä sen Betoni-infona, vahvana toimijana, jossa nimen lisäksi olisi muitakin yhtymäkohtia kilpailevan materiaalin tietokeskukseen.

Yksinkertaistaen Betonikeskuksen pitäisi olla paikka, johon kuka tahansa, mitä tahansa betonista tietoa haluava voisi ottaa yhteyttä. Jollei tietoa löydy Betonikeskuksesta, siellä tiedetään, mistä tieto löytyy. Juuri Betonikeskus on se, jonka pitää vastata niin suunnittelijoiden, virkamiesten, median kuin poliitikojenkin kysymyksiin. "Vastauksien olisi hyvä tulla jo ennen kuin kysytään", he lataavat paineita.

"Leveää ajattelua leveälle rintamalle", työuransa isoissa betonirytyksissä tehneet Kari ja Kauko sekä Petri, joka työskenteli noin puolet urastaan pienessä yrityksessä, evästävät Betonikeskuksen porukkaa ja korostavat, että Betonikeskus on hyvä väylä myös pienemmille betoniteollisuusyrityksille vaikuttaa koko alaa koskeviin asioihin.